

Een kritische accountant; genot of lastpak?

Het klinkt allemaal zo mooi, 'een kritische accountant met professionele oordeelsvorming', maar wat vindt de gemiddelde mkb-ondernemer ervan? Kan die een professioneel-kritische instelling van zijn of haar accountant waarderen en inzetten om het bedrijf te verbeteren? Of ziet hij/zij 'kritisch' alleen maar als lastig?

Een voorbeeld

Al zo'n vijf jaar is 4you accountancy betrokken bij een controleopdracht en rapporteren wij uitgebreid aan de operationeel directeur en de bestuurders. De directeur heeft een grote verantwoordelijkheid en bewegingsruimte, het bestuur staat op afstand.

Al jaren rapporteren wij nagenoeg dezelfde bevindingen over de tekortkomingen in de interne beheersingsorganisatie, met betrekking tot de automatisering van de qua risicoprofiel groeiende organisatie. Maar maatregelen door de directeur bleven uit. Om een meer objectieve bewijsvoering te verkrijgen namen wij vorig jaar een externe IT-audit-deskundige op in het controleteam.

Bij het eerste gesprek met de directie ging het meteen mis. De medewerking aan de uitvoering van de accountantscontrole werd geblokkeerd. Dat was niet zonder reden, bleek later: de IT-auditor kwam met een vernietigend rapport. En daarmee werd de strekking van de controleverklaring dat jaar een oordeelonthouding.

Risicoprofiel

En dan start het nieuwe jaar. Wat ga je doen als accountant? Wat is het risicoprofiel bij de opdracht? Is er aanleiding voor aanvullende werkzaamheden? Hoe kan je als controlerend accountant de werkzaamheden goed verrichten? Kun je überhaupt wel verder?

Al dit soort vragen zijn afgewogen, zowel met het hoofd als mijn *gut feeling*. In de wetenschap dat de interne beheersingsorganisatie zeer zwak danwel onvoldoende is, concluderen wij dat we meer werkzaamheden moeten inplannen. Met als gevolg het kenbaar maken van hoger ingeschatte controlekosten.

En wat gebeurt er? De directeur grijpt de budgetverhoging aan om over te stappen naar een andere accountant.

Goede boodschapper of lastpak?

Waar heb ik dat eerder gelezen? Zodra de accountant signalen krijgt, wat doet dan de directeur? Ziet hij de accountant als goede boodschapper, of als lastpak die in de weg loopt?

In de media zijn de laatste jaren de nodige voorbeelden beschikbaar. Een goed voorbeeld is Vestia. De zittende accountant, die reeds jaren betrokken was, werd gewisseld. Het werd blijkbaar te heet onder de voeten. En we weten allemaal wat daaruit voort is gekomen.

Zo'n indruk had ik ook. Wij waren te lastig. Maar wat heeft de directeur te verbergen? Waarom grijpt hij deze situatie niet aan om het bedrijf te verbeteren? Ziet hij zijn baan op de tocht staan? Wat valt er te verbergen? Allemaal vermoedens en vragen, maar geen bewijs.

Collega's of vijanden?

En dan komt collegiaal overleg. Wat zijn we van elkaar? Collega's of vijanden? Wat doen we met collegiaal overleg bij opvolging? Nemen we elkaar in bescherming, of laten we ons uitspelen?

Onze ervaringen in dit dossier zijn niet positief. De vraag van de opvolgend accountant ging louter om de zin 'of wij met één woord wilden bevestigen dat de relatie op 'normale' wijze is beëindigd en dat er daarmee geen vaktechnische bezwaren zijn'.

Willen wij als collega's zo met elkaar om gaan? Willen wij op deze manier uitgespeeld worden in situaties als deze, waarin de druk en vermoedens en vragen toenemen? Wetten, regels en afspraken zijn nodig, maar in de praktijk maken we het verschil.

Een kritische accountant: een goede boodschapper of een lastpak?

Deel dit artikel

Antoinette Dijkhuizen RA is oprichtster van 4you accountancy. Daarvoor werkte ze bij verschillende grote accountantskantoren, waaronder KPMG en Ernst & Young. Zij is ook lid van het Ledengroepbestuur Openbaar Accountants (LOA).

GERELATEERD

Auditing & assurance

Debat, vaktechnische artikelen en nieuws over auditing & assurance. →

NIEUWS | 06 november 2015

Definitieve NBA-handreiking 'Samenwerking voorgaande en opvolgende accountant'

De definitieve NBA-handreiking 1134 'Samenwerking voorgaande en opvolgende accountant' is beschikbaar. →

NIEUWS | 21 mei 2015

AFM: 'Discussie nodig over eigendom controle-informatie'

De AFM wil een fundamentele discussie met de NBA en andere belanghebbenden over wie de eigenaar is van controle-informatie als een cliënt een nieuwe externe accountant... →

Publiek belang

Eind 2014 presenteerde de werkgroep Toekomst Accountantsberoep een plan om de kwaliteit en onafhankelijkheid van de controlerend accountant te verbeteren. Een groot... →

MAGAZINE | 01 april 2010

Relevante informatie in zes stappen

De nieuwe verplichting om bij overdracht van een wettelijke controle desgevraagd relevante informatie te verstrekken aan de opvolgende accountantsorganisatie, leidde... →
